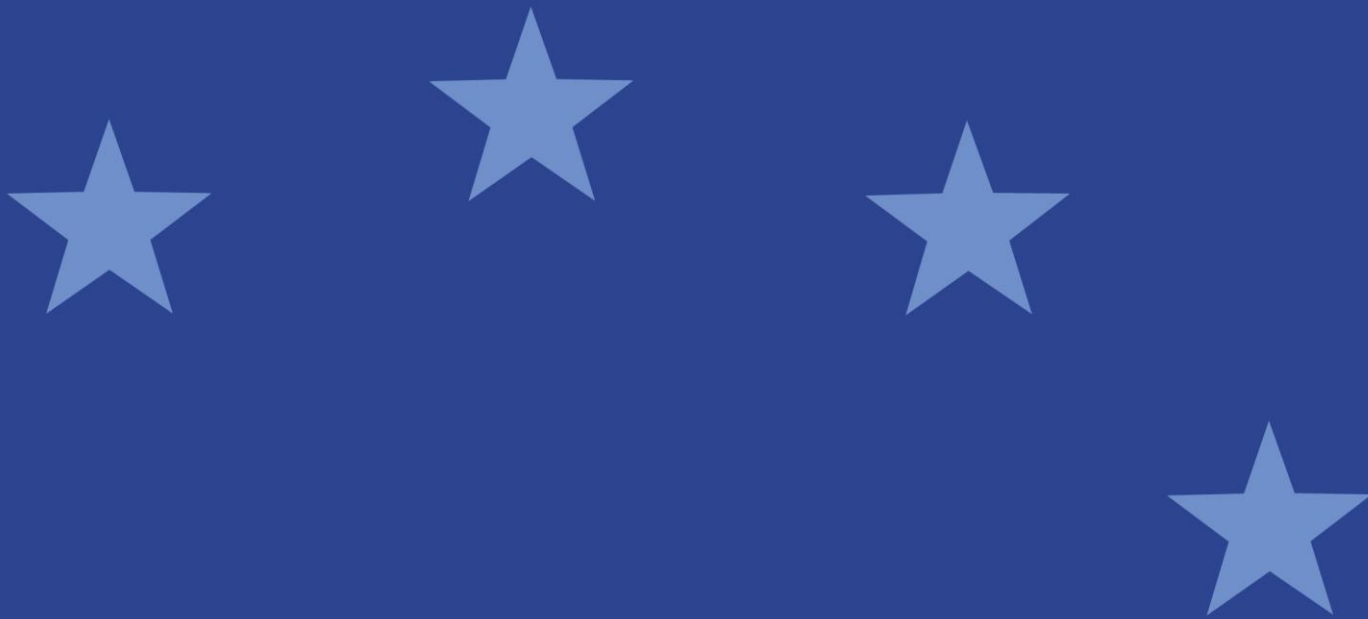

European Securities and
Markets Authority

Obecné pokyny

k pravidlům a postupům centrálního deponitáře cenných papírů při selhání účastníků

Obsah

1	Oblast působnosti.....	3
2	Definice	4
3	Účel.....	5
4	Dodržování obecných pokynů a oznamovací povinnost	6
4.1	Status obecných pokynů	6
4.2	Oznamovací povinnost.....	6
5	Obecné pokyny	7
5.1	Vymezení pravidel a postupů při selhání účastníka	7
5.2	Pravidelné testování a revize pravidel a postupů při selhání	10

1 Oblast působnosti

Dotčené subjekty

1. Tyto obecné pokyny se vztahují na příslušné orgány.

Předmět

2. Tyto obecné pokyny se použijí v souvislosti s pravidly a postupy, které musí centrální depozitář cenných papírů (dále jen „centrální depozitář“) stanovit pro případ selhání účastníka v souladu s článkem 41 nařízení (EU) č. 909/2014.

Časový rámec

3. Tyto obecné pokyny nabudou účinku dne dva měsíce po jejich zveřejnění na internetových stránkách orgánu ESMA ve všech úředních jazycích EU.

2 Definice

4. Není-li uvedeno jinak, mají pojmy vymezené nařízením (EU) č. 909/2014 v těchto obecných pokynech stejný význam. Kromě toho se použijí tyto definice:

<i>nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/392</i>	nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/392 ze dne 11. listopadu 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014, pokud jde o regulační technické normy v oblasti povolování, dohledu a provozních požadavků kladených na centrální depozitáře cenných papírů
<i>zásady CPSS-IOSCO pro subjekty infrastruktury finančních trhů</i>	zásady pro subjekty infrastruktury finančních trhů, které vypracovaly Výbor pro platební a vypořádací systémy (CPSS) a technický výbor Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO) v dubnu 2012
<i>směrnice 98/26/ES</i>	směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry
<i>EK</i>	Evropská komise
<i>ESMA</i>	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
<i>EU</i>	Evropská unie
<i>nařízení (EU) č. 909/2014</i>	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 909/2014 o zlepšení vypořádání obchodů s cennými papíry v Evropské unii a centrálních depozitářích cenných papírů a o změně směrnic 98/26/ES a 2014/65/EU a nařízení (EU) č. 236/2012
<i>nařízení (EU) č. 1095/2010</i>	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES

3 Účel

5. Účelem těchto obecných pokynů je zajistit společné, jednotné a důsledné uplatňování ustanovení článku 41 nařízení (EU) č. 909/2014. Jejich cílem je zejména zajistit, aby centrální depozitáři vymezili a uplatňovali jasná a účinná pravidla a postupy pro řízení selhání jakéhokoli ze svých účastníků (zahrnuti jsou všechny typy účastníků, tj. včetně účastníků, kteří jsou centrálními depozitáři cenných papírů nebo jinými typy subjektů tržní infrastruktury, jakož i nepřímých účastníků v těch členských státech, které se rozhodly za účastníky pokládat i nepřímé účastníky v souladu s čl. 2 písm. f) směrnice 98/26/ES).
6. Vzhledem k tomu, že samotný pojem „selhání“ již definuje nařízení (EU) č. 909/2014 ve vztahu k účastníkovi jako „*situac[i], kdy je proti účastníkovi zahájeno úpadkové řízení*“, není účelem těchto obecných pokynů podrobněji specifikovat pojem „selhání“ ve vztahu k účastníkovi, ale pouze poskytnout pokyny k tomu, jaké kroky by centrální depozitář měl stanovit a dodržovat v případě, že k takovému selhání dojde.
7. Směrnice 98/26/ES definuje „úpadkové řízení“ jako „opatření na základě právních předpisů členského státu nebo třetí země směřující k likvidaci účastníka nebo k jeho reorganizaci, přičemž toto opatření zahrnuje zastavení nebo omezení převodů plateb“ (čl. 2 písm. j)) a okamžik zahájení úpadkového řízení proti účastníkovi jako okamžik, kdy příslušný soudní nebo správní orgán vydá rozhodnutí (čl. 6 odst. 1). Směrnice 98/26/ES též stanoví, že v takovém případě uvedený orgán okamžitě vyrozumí příslušný orgán určený členským státem a že členský stát okamžitě uvědomí Evropskou radu pro systémová rizika, ostatní členské státy a orgán ESMA (čl. 6 odst. 2 a 3).
8. Jak je uvedeno v 6. bodě odůvodnění nařízení (EU) č. 909/2014, orgán ESMA by měl při vypracovávání obecných pokynů k uvedenému nařízení zajistit soulad se zásadami CPSS-IOSCO pro subjekty infrastruktury finančních trhů.
9. V tomto ohledu si můžeme povšimnout, že oblast působnosti zásad CPSS-IOSCO pro subjekty infrastruktury finančních trhů je skutečně poněkud širší než u těchto obecných pokynů, jelikož stanoví, že „*subjekt infrastruktury finančního trhu by měl ve svých pravidlech a postupech stanovit, jaká situace představuje selhání účastníka, přičemž by se měla zaměřit jak na finanční, tak na provozní selhání*“ a konkrétně, že „*k provoznímu selhání dochází tehdy, když účastník není schopen plnit své povinnosti v důsledku provozního problému, jako je porucha systémů informačních technologií*“.
10. Nutno poznamenat, že přestože nařízení (EU) č. 909/2014 používá poněkud úzkou definici pojmu „selhání“, nebrání to centrálním depozitářům v tom, aby kromě zahájení formálního úpadkového řízení proti svým účastníkům zavedli i jiné postupy, které se týkají případů, jež mají na jejich účastníky vliv.

4 Dodržování obecných pokynů a oznamovací povinnost

4.1 Status obecných pokynů

11. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané v souladu s čl. 41 odst. 4 nařízení (EU) č. 909/2014 a článkem 16 nařízení (EU) č. 1095/2010. Čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1095/2010 vyžaduje, aby příslušné orgány a účastníci finančního trhu vynaložili veškeré úsilí, aby se obecnými pokyny a doporučeními řídili.
12. Příslušné orgány, na které se tyto obecné pokyny vztahují, by měly zajistit jejich dodržování tak, že je začlení do svých postupů dohledu a budou kontrolovat, zda je centrální deponitáři dodržují.

4.2 Oznamovací povinnost

13. Příslušné orgány, jimž jsou tyto obecné pokyny určeny, jsou povinny orgánu ESMA na adresu CSDR.Notifications@esma.europa.eu oznámit, zda se těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit, a případně uvést důvody, proč se jimi neřídí nebo nehodlají řídit, a to do dvou měsíců od data jejich zveřejnění ve všech úředních jazycích EU na internetových stránkách orgánu ESMA.
14. V případě, že příslušné orgány v uvedené lhůtě nezareagují, bude se mít za to, že se obecnými pokyny neřídí. Vzor oznámení je k dispozici na internetových stránkách orgánu ESMA.

5 Obecné pokyny

5.1 Vymezení pravidel a postupů při selhání účastníka

5.1.1 Postup stanovení pravidel a postupů při selhání účastníka

1. Centrální depozitář by měl do vypracovávání pravidel a postupů při selhání pro každý systém vypořádání obchodů s cennými papíry, který provozuje, zapojit příslušné zúčastněné subjekty, mj. včetně svých účastníků (například formou konzultace se svými výbory uživatelů), další příslušné subjekty tržní infrastruktury (centrální depozitáře, subjekty provádějící peněžní vypořádání obchodů s cennými papíry prostřednictvím centrálního depozitáře, ústřední protistrany a obchodní systémy) a v případě používání společné infrastruktury pro vypořádání i provozovatele takové infrastruktury.
2. Pravidla a postupy centrálního depozitáře při selhání by měl schválit jeho vedoucí orgán.

5.1.2 Potvrzení selhání účastníka

3. Centrální depozitář by měl začít provádět svá pravidla a postupy při selhání, jakmile zjistí selhání nějakého účastníka poté, co podnikne všechny přiměřené kroky k ověření této skutečnosti.
4. Centrální depozitář může být o selhání některého ze svých účastníků informován samotným účastníkem, orgánem určeným v souladu s čl. 6 odst. 2 směrnice 98/26/ES v členském státě centrálního depozitáře, příslušným orgánem centrálního depozitáře, příslušným orgánem účastníka, který selhal, nebo jakýmkoli jiným subjektem, který o selhání ví, jako je ústřední protistrana, obchodní systém, propojený centrální depozitář nebo provozovatel společné infrastruktury pro vypořádání, kterou centrální depozitář používá.
5. Za tímto účelem by centrální depozitář měl od svých účastníků vyžadovat, aby jej o svém selhání informovali co nejdříve, a specifikovat, prostřednictvím kterých komunikačních kanálů by to měli učinit.
6. Jakmile centrální depozitář obdrží informaci o selhání účastníka, měl by ji předat spolu s podrobnostmi, které má v daný okamžik k dispozici, svému příslušnému orgánu, přičemž by měl také uvést zdroj informací. Následně by měl co nejdříve zjistit a svému příslušnému orgánu předat přinejmenším tyto doplňující informace:
 - typ účastníka, u něhož k selhání došlo (tj. např. informace o jeho právní formě, licenci, činnosti, zda se jedná o hlavního účastníka podle článku 67 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/392),

- celkový objem a hodnotu příkazů k vypořádání účastníka, který selhal, čekajících na vypořádání a případně těch, u nichž k vypořádání nemusí dojít, přičemž „hodnota“ se vypočítá ke dni selhání, jak stanoví čl. 42 odst. 2 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/392,
- typ obchodů a finančních nástrojů (podle kategorií použitých v případě typu obchodů v čl. 54 odst. 2 písm. b) a v případě finančních nástrojů v čl. 42 odst. 1 písm. d) bodu i) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/392), jichž se uvedené příkazy týkají,
- případně, v jaké společné infrastruktuře pro vypořádání se příkazy k vypořádání účastníka, který selhal, zpracovávají, a jakékoli další ukazatele přeshraniční činnosti účastníka, který selhal, pokud jsou tyto informace k dispozici,
- počet klientů účastníka, který selhal, pokud centrální depozitář tuto informaci má, a
- informace o jakýchkoli podstatných rizicích, která by s takovým selháním mohla být spojena.

5.1.3 Opatření, jež může centrální depozitář učinit v případě selhání

7. Centrální depozitář by měl ve svých pravidlech a postupech při selhání stanovit, jaká opatření může učinit, dojde-li u některého z jeho účastníků k selhání, včetně opatření k zmírnění ztrát a tlaků na likviditu, která může přijmout v okamžiku selhání účastníka a poté. Centrální depozitář by měl specifikovat, zda jsou tato opatření prováděna automaticky, nebo zda se o nich rozhoduje případ od případu.
8. Uvedená opatření by měla zahrnovat (v rozsahu, v jakém to umožňují platné právní předpisy, a zejména v souladu s pravidly týkajícími se neodvolatelnosti zúčtování stanovenými ve směrnici 98/26/ES):
 - a) změny běžné praxe vypořádání, jako je blokáce vložení dalších příkazů k vypořádání účastníkem, který selhal, do systému centrálního depozitáře pro vypořádání obchodů s cennými papíry, pozastavení nevyřízených příkazů k vypořádání nebo omezení některých funkcí, které lze uplatnit na příkazy k vypořádání daného účastníka, jako je nastavení koncového data pro opětovné použití příkazu k vypořádání;
 - b) použití finančních zdrojů centrálním depozitářem: v příslušných případech by centrální depozitář měl ve svých pravidlech a postupech stanovit, o jaké finanční zdroje se jedná (např. v případě centrálního depozitáře bez bankovní licence garanční fond, je-li zřízen, nebo v případě centrálního depozitáře oprávněného poskytovat bankovní doplňkové služby kolaterál poskytovaný jeho účastníky), pořadí, v jakém budou použity, a opatření a postupy upravující včasné doplnění takových zdrojů po selhání.

9. Pravidla a postupy centrálního depozitáře při selhání by měly specifikovat důsledky opatření, která může učinit v souvislosti s příkazy k vypořádání a účty účastníků, kteří selhali, a účastníků, u nichž k selhání nedošlo.

5.1.4 Provádění pravidel a postupů při selhání

10. Centrální depozitář by měl specifikovat kritéria, k nimž přihlíží při výběru jednotlivých opatření uvedených v pravidlech a postupech při selhání.
11. Centrální depozitář by měl mít zavedena pravidla a postupy jasně vymezující povinnosti různých stran, a to jak v rámci své organizace, tak v příslušných případech mimo ni, při řešení selhání účastníka a poskytovat svým zaměstnancům školení a pokyny k tomu, jak pravidla a postupy při selhání provádět. Tato pravidla a postupy by měly uvádět klíčové zaměstnance pro tento účel, upravovat komunikační, dokumentační a informační potřeby, otázky týkající se přístupu k údajům a koordinaci s jinými subjekty, včetně případně dalších subjektů tržní infrastruktury, a u centrálních depozitářů, kteří používají společnou infrastrukturu pro vypořádání, provozovatele takové infrastruktury.

5.1.5 Komunikace týkající se provádění pravidel a postupů při selhání

12. Pravidla a postupy centrálního depozitáře při selhání by měly stanovit, že:
 - a) centrální depozitář by měl co nejdříve vyrozumět svůj příslušný orgán a účastníka, který selhal, o opatřeních, která učiní nebo učinil v souvislosti se selháním;
 - b) centrální depozitář by měl co nejdříve o opatřeních, která učinil v souvislosti se selháním, informovat tyto subjekty:
 - i. své dotčené orgány;
 - ii. orgán ESMA;
 - iii. své účastníky, u nichž nedošlo k selhání;
 - iv. obchodní systémy a ústřední protistrany, jimž centrální depozitář poskytuje služby;
 - v. provozovatele společné infrastruktury pro vypořádání, kterou centrální depozitář používá;
 - vi. propojené centrální depozitáře.

13. Informace poskytované subjektům uvedeným v odst. 12 písm. b) bodech iii až vi by neměly obsahovat osobní údaje ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46/ES¹ (vyjma případů, kdy je účastník, který selhal, fyzickou osobou).

5.2 Pravidelné testování a revize pravidel a postupů při selhání

14. Pravidla a postupy centrálního depozitáře při selhání by měly stanovit mechanismy a časové lhůty pro testování jejich účinnosti a proveditelnosti.
15. Centrální depozitář by měl takové testování provádět nejméně jednou ročně a v každém případě po každé podstatné změně svých pravidel a postupů při selhání nebo na žádost svého příslušného orgánu, a to na relevantním vzorku svých účastníků, relevantních subjektech tržní infrastruktury (centrálních depozitářích, subjektech provádějících peněžní vypořádání obchodů s cennými papíry prostřednictvím centrálního depozitáře, ústředních protistranách a obchodních systémech) a případně na jakýchkoli dalších subjektech (jako je provozovatel společné infrastruktury pro vypořádání, kterou centrální depozitář používá, třetí strany, jimž bylo zadáno poskytování služeb, atd.), a u každého systému vypořádání obchodů s cennými papíry, který provozuje. Příslušný orgán centrálního depozitáře může požádat o účast v takovém testování.
16. Před každým testováním by centrální depozitář měl vymezit parametry, podle nichž bude testování probíhat, s přihlédnutím k různým typům účastníků (z hlediska objemu, činnosti atd.), účastníkům usazeným v různých zemích nebo časových pásmech, účastníkům, kteří jsou držiteli různých typů účtů (souhrnných a oddělených), a případně příslušným subjektům tržní infrastruktury. Součástí testování by měla být simulace a testování postupů komunikace. Centrální depozitář před každým testováním předloží parametry, které hodlá použít, svému příslušnému orgánu, pokud si to příslušný orgán vyžádá.
17. Jestliže testování odhalí v pravidlech a postupech centrálního depozitáře při selhání nějaké nedostatky, měl by centrální depozitář tyto pravidla a postupy náležitě upravit. V případě, že jsou při simulaci zjištěny nedostatky, pokud jde o znalosti účastníků nebo jiných subjektů tržní infrastruktury či jejich připravenost k uplatňování pravidel a postupů při selhání, měl by centrální depozitář zajistit, aby tyto subjekty byly řádně informovány, a přijmout opatření k odstranění těchto nedostatků.
18. O výsledcích testování a případných zvažovaných změnách pravidel a postupů při selhání by měl centrální depozitář informovat svůj vedoucí orgán, výbor pro rizika, příslušný orgán a dotčené orgány. Centrální depozitář by měl též svým účastníkům

¹ „[O]sobními údaji“ [se rozumí] veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě (subjekt údajů); identifikovatelnou osobou se rozumí osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména s odkazem na identifikační číslo nebo na jeden či více zvláštních prvků její fyzické, fyziologické, psychické, ekonomické, kulturní nebo sociální identity“, směrnice 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

sdělit alespoň shrnutí výsledků provedeného testování a případných zvažovaných změn pravidel a postupů při selhání.